

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2019. gada 19. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošana informācijas sabiedrībā – Direktīva 2001/29/EK – 3. panta 1. punkts – Tiesības uz izziņošanu sabiedrībai – Publiskošana – 4. pants – Izplatīšanas tiesības – Izsmelšana – Elektroniskās grāmatas – “Lietotu” elektronisko grāmatu virtuālā tirdzniecība

Lietā C-263/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa, Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 28. martā un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 16. aprīlī, tiesvedībā

Nederlands Uitgeversverbond,

Groep Algemene Uitgevers

pret

Tom Kabinet Internet BV,

Tom Kabinet Holding BV,

Tom Kabinet Uitgeverij BV,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], palātu priekšsēdētāji A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], A. Prehala [*A. Prechal*], M. Vilars [*M. Vilaras*], P. Dž. Švirebs [*P. G. Xuereb*], L. S. Rosi [*L. S. Rossi*] un I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), J. Malenovskis [*J. Malenovský*], K. Likurgs [*C. Lycourgos*] un N. Pisarra [*N. Piçarra*],

ģenerālvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre: M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2019. gada 2. aprīļa tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Nederlands Uitgeversverbond* un *Groep Algemene Uitgevers* vārdā – *C. A. Alberdingk Thijm*, *C. F. M. de Vries* un *S. C. van Velze*, *advocaten*,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

- *Tom Kabinet Internet BV, Tom Kabinet Holding BV un Tom Kabinet Uitgeverij BV* vārdā – *T. C. J. A. van Engelen un G. C. Leander, advocaten*,
- Beļģijas valdības vārdā – *J.-C. Halleux un M. Jacobs*, pārstāvji,
- Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek un J. Vlácil*, pārstāvji,
- Dānijas valdības vārdā – *P. Ngo un M. S. Wolff*, kā arī *J. Nymann-Lindegren*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – *M. Hellmann, U. Bartl, J. Möller un T. Henze*, pārstāvji,
- Spānijas valdības vārdā – *A. Rubio González un M. A. Sampol Pucurull*, pārstāvji,
- Francijas valdības vārdā – *D. Colas un D. Segoin*, pārstāvji,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kam palīdz *F. De Luca, avvocato dello Stato*,
- Portugāles valdības vārdā – *L. Inez Fernandes, M. Figueiredo un T. Rendas*, pārstāvji,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *S. Brandon un Z. Lavery*, pārstāvji, kuriem palīdz *N. Saunders, QC*,
- Eiropas Komisijas vārdā – *J. Samnadda*, kā arī *A. Nijenhuis un F. Wilman*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2019. gada 10. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/29/EK (2001. gada 22. maijs) par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV 2001, L 167, 10. lpp.) 2. panta, 4. panta 1. un 2. punkta un 5. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību, kurā *Nederlands Uitgeversverbond* (turpmāk tekstā – “*NUV*”) un *Groep Algemene Uitgevers* (turpmāk tekstā – “*GAU*”) ir vērsušās pret *Tom Kabinet Internet BV* (turpmāk tekstā – “*Tom Kabinet*”), *Tom Kabinet Holding BV* un *Tom Kabinet Uitgeverij BV* par tiešsaistes pakalpojuma sniegšanu, ko veido “lietotu” elektronisko grāmatu virtuālā tirdzniecība.

Atbilstošās tiesību normas

Starptautiskās tiesības

- 3 Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācija (WIPO) Ženēvā 1996. gada 20. decembrī pieņēma WIPO Līgumu par autortiesībām (turpmāk tekstā – “*LA*”), kas Eiropas Kopienas vārdā apstiprināts ar Padomes Lēmumu 2000/278/EK (2000. gada 16. marts) (OV 2000, L 89, 6. lpp.) un attiecībā uz Eiropas Savienību stājies spēkā 2010. gada 14. martā (OV 2010, L 32, 1. lpp.).

- 4 LA 6. panta “Izplatīšanas tiesības” 1. punktā ir paredzēts:

“Literāro un mākslas darbu autoriem ir ekskluzīvas tiesības dot atļauju padarīt sabiedrībai pieejamus savu darbu oriģinālus un kopijas, tos pārdodot vai citādā veidā nododot tālāk savas īpašumtiesības.”

- 5 Šī līguma 8. pantā “Komunicēšanās ar publiku [izziņošana sabiedrībai]” ir noteikts:

“Nepārkāpjot Bernes konvencijas 11. panta 1. punkta ii) daļas, 11.*bis* panta 1. punkta i) un ii) daļas, 11.*ter* panta 1. punkta ii) daļas, 14. panta 1. punkta ii) daļas un 14.*bis* panta 1. punkta noteikumus, literāro un mākslas darbu autoriem ir ekskluzīvas tiesības atļaut komunicēt ar publiku [izziņošanu sabiedrībai], raidot savus darbus pa vadiem vai ēterā, arī padarīt šos darbus pieejamus sabiedrībai tādā veidā, ka sabiedrības locekļi var tos izmantot jebkurā vietā un laikā pēc katra individuālas izvēles.”

- 6 1996. gada 20. decembrī diplomātu konferencē tika pieņemti kopīgie paziņojumi attiecībā uz LA (turpmāk tekstā – “kopīgie paziņojumi”).

- 7 Kopīgie paziņojumi attiecībā uz minētā līguma 6. un 7. pantu ir formulēti šādi:

“Šajos pantos lietotie termini “kopijas” un “oriģināls un kopijas”, ja tie apzīmē šajos pantos noteikto izplatīšanas tiesību un iznomāšanas tiesību objektus, attiecas vienīgi uz fiksētiem eksemplāriem, kurus var laist apgrozībā kā taustāmus priekšmetus.”

Savienības tiesības

Direktīva 2001/29

- 8 Direktīvas 2001/29 2., 4., 5., 9., 10., 15., 23.–25., 28. un 29. apsvērumā ir noteikts:

“(2) Eiropadomes 1994. gada 24. un 25. jūnija sanāksmē Korfu tika uzsvērtā vajadzība izveidot vispārēju un elastīgu tiesisku regulējumu Kopienas limenī, lai veicinātu informācijas sabiedrības attīstību Eiropā. Šim nolūkam *inter alia* vajadzīgs jaunu produktu un pakalpojumu iekšējais tirgus. Lai nodrošinātu minēto reglamentējošo noteikumu sistēmu, svarīgi Kopienas tiesību akti jau ir pieņemti vai arī notiek to pieņemšana. Šajā sakarā autortiesības un blakustiesības ieņem nozīmīgu vietu, jo tās aizsargā un stimulē jaunu produktu un pakalpojumu attīstību un tirdzniecību, kā arī to radošā satura tapšanu un izmantošanu.

[..]

(4) Nodrošinot lielāku juridisko noteiktību un intelektuālā īpašuma labāku aizsardzību, autortiesību un blakustiesību saskaņots tiesiskais regulējums veicinās būtisku ieguldījumu jaunradē un jauninājumos, tostarp tīklu infrastruktūrā, kas savukārt veicinās Eiropas rūpniecības izaugsmi un konkurētspējas palielināšanos gan satura un informācijas tehnoloģijas jomā, gan arī daudzās ražošanas nozarēs un kultūrā vispār. Tas aizsargās nodarbinātību un veicinās jaunu darba vietu rašanos.

(5) Tehnoloģijai attīstoties, jaunrades, ražošanas un izmantošanas iespējas ir palielinājušās un kļuvušas daudzveidīgākas. Kaut arī nav vajadzīgas jaunas intelektuālā īpašuma aizsardzības koncepcijas, būtu jāpielāgo un jāpapildina esošie tiesību akti attiecībā uz autortiesībām un blakustiesībām, lai tie pienācīgi atbilstu ekonomiskajam stāvoklim, piemēram, jauniem izmantošanas veidiem.

[..]

- (9) “Autortiesību un blakustiesību saskaņošanas pamatā jābūt augstam aizsardzības līmenim, jo šīm tiesībām ir izšķiroša nozīme intelektuālajā jaunradē. To aizsardzība palīdz nodrošināt jaunrades uzturēšanu un attīstību autoru, izpildītāju, producentu, patērētāju, kultūras, rūpniecības un visas sabiedrības interesēs. Tāpēc intelektuālais īpašums ir atzīts par īpašuma neatņemamu sastāvdaļu.
- (10) Lai autori vai izpildītāji varētu turpināt savu radošo un māksliniecisko darbību, viņiem jāsaņem atbilstīga atlīdzība par viņu darbu izmantošanu, bet producentiem tā jāsaņem, lai varētu finansēt šo darbību. Lai izgatavotu produktus, piemēram, skaņu ierakstus, filmas vai multimediju produktus, un sniegtu pakalpojumus, piemēram, pakalpojumus “pēc pieprasījuma”, vajadzīgi ievērojami ieguldījumi. Lai garantētu minētās atlīdzības pieejamību un nodrošinātu iespēju iegūt labu atdevi no ieguldījumiem, vajadzīga intelektuālā īpašuma tiesību pienācīga aizsardzība.

[..]

- (15) Diplomātu konferencē, kas Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas (WIPO) aizgādībā notika 1996. gada decembrī, pieņēma divus jaunus līgumus – “WIPO līgumu par autortiesībām” un “WIPO līgumu par izpildījumu un skaņu ierakstiem”, kuri attiecīgi paredzēja autoru aizsardzību un izpildītāju un skaņu ierakstu producentu aizsardzību. [...] Šo direktīvu arī izmanto, lai īstenotu vairākas jaunas starptautiskas saistības.

[..]

- (23) Šai direktīvai būtu jāturpina saskaņot autora tiesības uz izziņošanu [sabiedrībai]. Šīs tiesības būtu jāsaprot plašā nozīmē – kā tādas, kas attiecas uz visa veida izziņošanu sabiedrībai, kura nav klāt vietā, kur notikusi sākotnējā izziņošana. Šīm tiesībām būtu jāattiecas uz darba visa veida raidīšanu vai atkārtotu raidīšanu sabiedrībai, izmantojot vai neizmantojot vadus, tajā skaitā raidīšanu ēterā. Šīm tiesībām nebūtu jāattiecas uz citām darbībām.
- (24) Tiesības publiskot 3. panta 2. punktā minēto tiesību objektu būtu jāsaprot kā tiesības, kas attiecas uz visām darbībām, ar kurām minēto tiesību objektu publisko tiem sabiedrības locekļiem, kas nav klāt vietā, kur notikusi sākotnējā publiskošanas darbība, un kas neattiecas uz citām darbībām.
- (25) Juridiskā nenoteiktība attiecībā uz tās aizsardzības raksturu un pakāpi, kas attiecas uz autortiesību darbu un tiesību objektu, ko aizsargā blakustiesības, raidīšanu tiklā pēc pieprasījuma, būtu novēršama, paredzot saskaņotu aizsardzību Kopienas līmenī. Būtu skaidri jānosaka, ka visiem tiesību subjektiem, ko atzīst šī direktīva, jābūt ekskluzīvām tiesībām publiskot autortiesību darbus vai citus tiesību objektus, izmantojot interaktīvu raidīšanu pēc pieprasījuma. Minēto interaktīvo raidīšanu pēc pieprasījuma raksturo fakts, ka sabiedrības locekļi tai var piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlēta laikā.

[..]

- (28) Autortiesību aizsardzība saskaņā ar šo direktīvu ietver ekskluzīvas tiesības kontrolēt materializētā formā iemiesota darba izplatīšanu. Darba oriģināla vai kopiju pirmā pārdošana Kopienā, ko veic tiesību subjekts vai kāds ar viņa piekrišanu, izbeidz tiesības kontrolēt minētā darba turpmāku pārdošanu Kopienā. Šīm tiesībām nebūtu jāizbeidzas attiecībā uz oriģinālu vai kopijām, ko tiesību subjekts vai kāds ar viņa piekrišanu pārdod ārpus Kopienas. Autoru nomas un patapinājuma tiesības ir noteiktas [Padomes] Direktīvā 92/100/EEK [(1992. gada 19. novembris) par nomas tiesībām un patapinājuma tiesībām, un dažām blakustiesībām, kas attiecas uz autortiesībām intelektuālā īpašuma jomā (OV 1992, L 346, 61. lpp.)]. Šajā direktīvā paredzētās izplatīšanas tiesības neskar noteikumus, kas attiecas uz minētās direktīvas I nodaļā ietvertajām nomas un patapinājuma tiesībām.

(29) Jautājums par tiesību izbeigšanos nerodas pakalpojumu gadījumā un jo īpaši tiešsaistes pakalpojumu gadījumā. Tas attiecas arī uz darbu vai cita tiesību objekta fizisku kopiju, kuru izgatavojis attiecīgā pakalpojuma izmantotājs ar tiesību subjekta piekrišanu. Tāpēc to pašu noteikumu piemēro darbu vai cita tiesību objekta oriģināla un kopiju nomāšanai un patapināšanai, kas pēc būtības ir pakalpojumi. Atšķirībā no lasāmatmiņas kompaktdiskiem [CD-ROM] vai interaktīvajiem kompaktdiskiem [CD-I], kur intelektuālais īpašums ir ierakstīts fiziskā nesējā, proti, kā prece, katrs tiešsaistes pakalpojums faktiski ir darbība, kam vajadzīga atļauja, ja to paredz autortiesības vai blakustiesības.”

9 Direktīvas 2001/29 2. pantā “Reproducēšanas tiesības” ir noteikts:

“Dalībvalstis paredz ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji:

a) autoriem – attiecībā uz viņu darbiem;

[..].”

10 Šīs direktīvas 3. panta “Tiesības uz darbu izziņošanu [sabiedrībai] un tiesības uz cita tiesību objekta publiskošanu” 1. un 3. punktā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis autoriem piešķir ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu darbu izziņošanu [sabiedrībai], izmantojot vadus vai neizmantojot tos, tajā skaitā savu darbu publiskošanu tā, lai sabiedrības locekļi tiem var piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlēta laikā.

[..]

3. Direktīvas 1. un 2. punktā minētās tiesības neizbeidzas līdz ar šajā pantā minēto izziņošanu vai publiskošanu.”

11 Minētās direktīvas 4. pants “Izplatīšanas tiesības” ir formulēts šādi:

“1. Dalībvalstis autoriem paredz ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt jebkādā veidā publiski izplatīt viņu darbu oriģinālus vai kopijas, tos pārdodot vai kā citādi.

2. Izplatīšanas tiesības attiecībā uz darba oriģinālu vai kopijām Kopienā neizbeidzas, izņemot gadījumus, kad Kopienā tiesību subjekts attiecīgo tiesību objektu pirmo reizi pārdod vai citādi nodod īpašumtiesības uz šo objektu citai personai, vai to dara ar šā subjekta piekrišanu.”

12 Direktīvas 2001/29 5. panta “Izņēmumi un ierobežojumi” 1. punktā ir noteikts:

“Direktīvas 2. pantā minētajai pagaidu reproducēšanai, kas ir īslaicīga vai papildu reproducēšana un kas ir tehnoloģiska procesa neatņemama un būtiska daļa, un kuras vienīgais mērķis ir atļaut:

a) starpnieka veiktu pārsūtīšanu tīklā starp trešām personām; vai

b) likumīgu izmantošanu

attiecībā uz darbu vai citu tiesību objektu, un kam nav patstāvīgas ekonomiskas nozīmes, 2. pantā paredzētās reproducēšanas tiesības nepiemēro.”

Direktīva 2009/24/EK

- 13 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/24/EK (2009. gada 23. aprīlis) par datorprogrammu tiesisko aizsardzību (OV 2009, L 111, 16. lpp.) 4. pantā “Ierobežota rīcība” ir noteikts:

“1. Saskaņā ar 5. un 6. panta noteikumiem tiesību īpašnieka ekskluzīvās tiesībās, ko paredz 2. pants, ietilpst tiesības uz šādu rīcību vai tiesības atļaut šādu rīcību:

[..]

c) izplatīt sabiedrībā oriģinālo datorprogrammu vai tās eksemplārus [vai kopijas] jebkādā formā, ieskaitot izīrēšanu.

2. Pirmā programmas eksemplāra [kopijas] pārdošana Kopienā, ko izdara tiesību īpašnieks vai ar viņa piekrišanu, ir izsmēlusi tiesības šo eksemplāru izplatīt Kopienā, izņemot tiesības kontrolēt turpmāku programmas vai tās eksemplāru izīrēšanu.”

Nīderlandes tiesības

- 14 1912. gada 23. septembra *Auteurswet* (Autortiesību likums) pamatlietā piemērojamajā redakcijā (turpmāk tekstā – “Autortiesību likums”) 1. pantā ir noteikts:

“Autortiesības ir literāra, zinātnes vai mākslas darba autora vai tā tiesību pārņēmēja ekskluzīvas tiesības izziņot un reproducēt šo darbu, ievērojot likumā paredzētos ierobežojumus.”

- 15 Autortiesību likuma 12. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Literāra, zinātniska vai mākslas darba izziņošana sabiedrībai ir:

1°. visa darba vai tā daļas kopijas izziņošana sabiedrībai;

[..].”

- 16 Šī likuma 12.b pants ir izteikts šādā redakcijā:

“Ja literāra, zinātniska vai mākslas darba eksemplāru kādā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu dalībvalstī pirmo reizi laidis apgrozībā, nododot īpašumtiesības uz to, autors vai viņa tiesību pārņēmējs vai tas darīts ar viņu piekrišanu, minētā eksemplāra laišana apgrozībā citā veidā, izņemot nomu vai patapinājumu, nav uzskatāma par autortiesību pārkāpumu.”

- 17 Minētā likuma 13. pantā ir noteikts:

“Par literāra, zinātniska vai mākslas darba reproducēšanu tiek uzskatīts tulkojums, muzikāla kompozīcija, kinematogrāfisks ieraksts vai adaptācija teātra vajadzībām un, vispārīgi, katra pilnā apjomā vai daļēji veikta adaptācija vai reproducēšana grozītā formā, kas nav uzskatāma par oriģinālo darbu.”

18 Šī likuma 13.a pantā ir paredzēts:

“Par literāra, zinātniska vai mākslas darba reproducēšanu nav uzskatāmas pagaidu reproducēšanas darbības, kas rada īslaicīgu vai pagaidu reproducēšanu, kas ir tehniska procesa neatņemama un būtiska sastāvdaļa un kuru vienīgais mērķis ir atļaut:

a) starpnieka veiktu pārsūtīšanu tiklā starp trešām personām vai

b) likumīgu izmantošanu,

un kam nav patstāvīgas ekonomiskas nozīmes.”

19 Autortiesību likuma 16.b panta 1. punktā ir paredzēts:

“Par literāra, zinātniska vai mākslas darba autortiesību pārkāpumu nav uzskatāma reproducēšana, kas ir ierobežota ar dažiem eksemplāriem un kas kalpo tikai un vienīgi fiziskas personas, kura veic reproducēšanu bez jebkādiem tiešiem vai netiešiem komerciāliem apsvērumiem vai kura uzdod veikt reproducēšanu tikai savām vajadzībām, praksei, studijām vai izmantošanai.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

20 *NUV* un *GAU*, kas ir apvienības, kuru mērķis ir Nīderlandes izdevēju interešu aizsardzība, saņēma vairāku izdevēju pilnvarojumus, lai nodrošinātu autortiesību aizsardzību un ievērošanu, kuras šiem izdevējiem šo tiesību īpašnieki ir piešķīruši, izsniedzot ekskluzīvas licences.

21 *Tom Kabinet Holding* ir grāmatu, elektronisko grāmatu un datubāzu izdevējsabiedrības *Tom Kabinet Uitgeverij*, kā arī *Tom Kabinet* vienīgā akcionāre. Pēdējā minētā sabiedrība pārvalda tīmekļa vietni, kurā tā 2014. gada 24. jūnijā uzsāka sniegt tiešsaistes pakalpojumus, ko veido “lietotu” elektronisko grāmatu virtuālā tirdzniecība.

22 2014. gada 1. jūlijā *NUV* un *GAU*, pamatojoties uz Autortiesību likumu, iesniedza *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa, Nīderlande) pagaidu noregulējuma tiesnesim pieteikumu attiecībā uz šo tiešsaistes pakalpojumu pret *Tom Kabinet*, *Tom Kabinet Holding* un *Tom Kabinet Uitgeverij*. *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa) šo apvienību iesniegto pieteikumu noraidīja, jo tā uzskatīja, ka autortiesību pārkāpuma esamība pirmšķietami nav pietiekami ticama.

23 *NUV* un *GAU* iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu *Gerechtshof te Amsterdam* (Amsterdamas apelācijas tiesa, Nīderlande), kura ar 2015. gada 20. janvāra spriedumu apstiprināja minēto [pirmās instances] spriedumu, tomēr aizliedzot *Tom Kabinet* piedāvāt tiešsaistes pakalpojumu, kas ļauj veikt nelikumīgi lejupielādētu elektronisko grāmatu pārdošanu. Par šo spriedumu kasācijas sūdzība netika iesniegta.

24 Sākot no 2015. gada 8. jūnija, *Tom Kabinet* grozīja līdz šim brīdim piedāvātos pakalpojumus un aizstāja tos ar “Toms leesclub” (Toma lasītāju klubs, turpmāk tekstā – “lasītāju klubs”), kura ietvaros *Tom Kabinet* ir elektronisko grāmatu tirgotāja. Lasītāju klubs pret zināmas naudas summas samaksu piedāvā saviem biedriem “lietotas” elektroniskās grāmatas, kuras *Tom Kabinet* vai nu ir nopirkusi, vai bez atlīdzības saņēmusi no šī kluba biedriem. Pēdējā minētajā gadījumā šiem biedriem ir jāsniedz attiecīgas grāmatas lejupielādēšanas saite un jādeklarē, ka viņi nav saglabājuši šīs grāmatas kopiju. Pēc tam *Tom Kabinet* lejupielādē elektronisko grāmatu, izmantojot tirgotāja tīmekļa vietni, un pēc tam uzliek tai savu digitālu ūdenszīmi, kas ļauj apstiprināt, ka runa ir par likumīgi iegūtu eksemplāru.

- 25 Sākotnēji ar lasītāju kluba starpniecību pieejamās elektroniskās grāmatas varēja iegādāties par fiksētu cenu 1,75 EUR par elektronisko grāmatu. Pēc maksājuma veikšanas kluba biedrs varēja lejupielādēt elektronisko grāmatu, izmantojot *Tom Kabinet* tīmekļa vietni, un vēlāk pārdot to atpakaļ minētajai sabiedrībai. Par dalību lasītāju klubā bija jāveic biedra ikmēneša maksājums 3,99 EUR. Ikviens biedrs bez atlīdzības nodots elektroniskā grāmata ļāva viņam izmantot atlaidi 0,99 EUR apmērā no nākamajai mēnesi veicamā maksājuma.
- 26 Kopš 2015. gada 18. novembra, pievienojoties lasītāju klubam, vairs nav jāveic ikmēneša maksājumi. No vienas puses, katras elektroniskās grāmatas cena šobrīd ir noteikta 2 EUR apmērā. No otras puses, lasītāju kluba biedriem, lai varētu veikt elektronisko grāmatu iegādi lasītāju kluba ietvaros, arī ir vajadzīgi “kreditpunkti”, un šie kreditpunkti var tikt iegūti, par atlīdzību vai bez atlīdzības nododot klubam elektronisko grāmatu. Šādus kreditpunktus var arī iegādāties, veicot pasūtījumu.
- 27 *NUV* un *GAU* vērsās *rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa, Nederlande) ar prasības pieteikumu, lūdzot noteikt *Tom Kabinet*, *Tom Kabinet Holding* un *Tom Kabinet Uitgeverij* aizliegumu aizskart *NUV* un *GAU* biedru autortiesības, publiskojot vai reproducējot elektroniskās grāmatas, un šī aizlieguma neizpildes gadījumā piemērot kavējuma naudu. It īpaši tās uzskata, ka lasītāju kluba ietvaros *Tom Kabinet* veic elektronisko grāmatu neatļautu izziņošanu sabiedrībai.
- 28 Iesniedzējtiesa savā 2017. gada 12. jūlija starpspriedumā uzskatīja, ka attiecīgās elektroniskās grāmatas ir jā kvalificē kā darbi Direktīvas 2001/29 izpratnē un ka *Tom Kabinet* piedāvājums tādos apstākļos kā pamatlietā nav uzskatāms par šo darbu izziņošanu sabiedrībai šīs direktīvas 3. panta 1. punkta izpratnē.
- 29 Tomēr tā norāda, ka atbildes uz jautājumiem, vai elektroniskas grāmatas attālināta publiskošana ar lejupielādi par samaksu izmantošanai uz neierobežotu laiku var būt izplatīšanas darbība Direktīvas 2001/29 4. panta 1. punkta izpratnē un vai izplatīšanas tiesības šādi var tikt izsmeltas šīs direktīvas 4. panta 2. punkta izpratnē, nav uzskatāmas par acīmredzamām. Turklāt tai rodas jautājums, vai elektroniskas grāmatas tālākpārdošanas gadījumā autortiesību īpašnieks, pamatojoties uz minētās direktīvas 2. pantu, var iebilst pret reproducēšanas darbībām, kas ir nepieciešamas, lai veiktu eksemplāra, attiecībā uz kuru izplatīšanas tiesības attiecīgajā gadījumā ir izsmeltas, likumīgu nosūtīšanu vēlākiem ieguvējiem. Atbilde uz šo jautājumu arī neizrietot no Tiesas judikatūras.
- 30 Šādos apstākļos *rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) “Vai [Direktīvas 2001/29] 4. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar frāzi “jebkāda veidā publiski izplatīt viņu darbu oriģinālus vai kopijas, tos pārdodot vai kā citādi” šīs tiesību normas izpratnē ir saprotama arī elektronisko grāmatu (proti, ar autortiesībām aizsargātu grāmatu digitālu kopiju) attālināta publiskošana ar lejupielādi pastāvīgai izmantošanai uz neierobežotu laiku par cenu, kas autortiesību īpašniekam ļauj saņemt atlīdzību, kura atbilst viņam piederošā darba kopijas ekonomiskajai vērtībai?
- 2) Gadījumā, ja uz pirmo jautājumu ir jāatbild apstiprinoši – vai izplatīšanas tiesības attiecībā uz darba oriģinālu vai kopijām [Direktīvas 2001/29] 4. panta 2. punkta izpratnē Savienībā ir izsmeltas, ja Savienībā tiesību īpašnieks pirmo reizi pārdod vai citādi nodod īpašumtiesības uz šo objektu – ar ko izskatāmajā lietā jāsaprot elektronisko grāmatu (proti, ar autortiesībām aizsargātu grāmatu digitālu kopiju) attālināta publiskošana ar lejupielādi izmantošanai uz neierobežotu laiku par cenu, kas autortiesību īpašniekam ļauj saņemt atlīdzību, kura atbilst viņam piederošā darba kopijas ekonomiskajai vērtībai –, vai tas tiek darīts ar tiesību īpašnieka piekrišanu?

- 3) Vai [Direktīvas 2001/29] 2. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka likumīgi iegūta eksemplāra, attiecībā uz kuru ir izsmeltas izplatīšanas tiesības, pārsūtīšana starp vēlākiem ieguvējiem ietver atļauju veikt šajā pantā minēto reproducēšanu, ja tā ir vajadzīga attiecīgā eksemplāra likumīgai izmantošanai, un, ja tas tā ir, kādi nosacījumi ir piemērojami?
- 4) Vai [Direktīvas 2001/29] 5. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka autortiesību īpašnieks vairs nevar iebilst pret likumīgi iegūta eksemplāra, attiecībā uz kuru ir izsmeltas izplatīšanas tiesības, reproducēšanu, kas vajadzīga, lai veiktu pārsūtīšanu starp vēlākiem ieguvējiem, un, ja tas tā ir, kādi nosacījumi ir piemērojami?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 31 Vispirms ir jāatgādina, ka ar LESD 267. pantu ieviestajā valsts tiesu un Tiesas sadarbības procedūrā Tiesai ir jāsniedz valsts tiesai noderīga atbilde, kas ļautu valsts tiesai atrisināt tās izskatīšanā esošu strīdu. No šādas perspektīvas Tiesai attiecīgā gadījumā ir jāpārformulē tai iesniegtie jautājumi. Proti, Tiesas uzdevums ir interpretēt visas Savienības tiesību normas, kas valsts tiesām ir vajadzīgas, lai atrisinātu tajās izskatāmos strīdus, pat ja šīs normas nav tieši norādītas šo tiesu Tiesai uzdotajos jautājumos (spriedums, 2016. gada 13. septembris, *Rendón Marín*, C-165/14, EU:C:2016:675, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 32 Šim nolūkam Tiesai no visas valsts tiesas iesniegtās informācijas, it īpaši no iesniedzējtiesas nolēmuma pamatojuma, ir jāizdala tie Savienības tiesību elementi, kuru interpretācija ir nepieciešama, ņemot vērā pamatlietas priekšmetu (spriedums, 2016. gada 13. septembris, *Rendón Marín*, C-165/14, EU:C:2016:675, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 33 Šajā lietā, lai gan ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā Tiesai, vai Direktīvas 2001/29 4. panta 1. punktā minētā frāze "jebkāda veidā publiski izplatīt [autoru] darbu oriģinālus vai kopijas, tos pārdodot vai kā citādi" attiecas uz "elektronisko grāmatu [...] attālinātu publiskošanu ar lejupielādi izmantošanai uz neierobežotu laiku, samaksājot cenu", no iesniedzējtiesas nolēmuma pamatojuma izriet, ka minētajā tiesā izskatāmajā lietā rodas jautājums, vai elektroniskās grāmatas nodošana ar lejupielādi pastāvīgai izmantošanai ir izplatīšanas darbība šī 4. panta 1. punkta izpratnē vai arī šādai nodošanai ir piemērojams "izziņošanas [sabiedrībai]" jēdziens šīs direktīvas 3. panta 1. punkta izpratnē. Šī jautājuma strīdus punkts pamatlietā ir tas, vai šādai nodošanai ir piemērojams minētās direktīvas 4. panta 2. punktā paredzētais izplatīšanas tiesību izsmelšanas noteikums vai, gluži pretēji, šāds noteikums tai netiek piemērots, kā tas ir tieši paredzēts šīs pašas direktīvas 3. panta 3. punktā attiecībā uz tiesībām uz izziņošanu sabiedrībai.
- 34 Ņemot vērā šos apsvērumus, pirmais uzdotais jautājums ir jāpārformulē tādējādi, ka ar to iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai elektroniskās grāmatas nodošana ar lejupielādi pastāvīgai izmantošanai ietilpst jēdzienā "izziņošana [sabiedrībai]" Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta izpratnē vai arī šīs direktīvas 4. panta 1. punktā minētajā jēdzienā "publiska izplatīšana".
- 35 Kā izriet no Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta, autoriem ir ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt savu darbu izziņošanu sabiedrībai, izmantojot vadus vai neizmantojot tos, tajā skaitā publiskot savus darbus tā, lai sabiedrības locekļi tiem varētu piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlētā laikā.

- 36 Runājot par šīs direktīvas 4. panta 1. punktu, tajā ir paredzēts, ka autoriem ir ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt jebkādā veidā publiski izplatīt savu darbu oriģinālus vai kopijas, tos pārdodot vai kā citādi, turklāt saskaņā ar minētās direktīvas 4. panta 2. punktu šādas tiesības tiek izsmeltas pirmo reizi veiktas darba oriģināla vai tā kopijas pārdošanas vai citādi pirmo reizi notikušas īpašumtiesību nodošanas gadījumā Savienībā, ko veic tiesību īpašnieks vai kas tiek veikta ar viņa piekrišanu.
- 37 Nedz šīs tiesību normas, nedz arī kāda cita Direktīvas 2001/29 tiesību norma, ņemot vērā tikai tās formulējumu, neļauj noteikt, vai elektroniskās grāmatas nodošana ar lejupielādi pastāvīgai izmantošanai ir izziņošana sabiedrībai, konkrēti, darba publiskošana tā, lai sabiedrības locekļi tam varētu piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlētā laikā, vai izplatīšanas darbība šīs direktīvas izpratnē.
- 38 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts, regulējuma, kurā šī norma ir ietverta, mērķi un attiecīgā gadījumā tās izstrādāšanas vēsture (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 20. decembris, *Acacia* un *D'Amato*, C-397/16 un C-435/16, EU:C:2017:992, 31. punkts, kā arī 2018. gada 10. decembris, *Wightman* u.c., C-621/18, EU:C:2018:999, 47. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt Savienības tiesību teksti cik vien iespējams ir jāinterpretē, ņemot vērā starptautiskās tiesības, it īpaši, ja šādi teksti ir domāti tieši tam, lai īstenotu Savienības noslēgtu starptautisku līgumu (spriedumi, 2006. gada 7. decembris, *SGAE*, C-306/05, EU:C:2006:764, 35. punkts; 2015. gada 13. maijs, *Dimensione Direct Sales* un *Labianca*, C-516/13, EU:C:2015:315, 23. punkts, kā arī 2018. gada 19. decembris, *Syed*, C-572/17, EU:C:2018:1033, 20. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 39 Pirmkārt, ir jānorāda, kā tas izriet no Direktīvas 2001/29 15. apsvēruma, ka šī direktīva ir vērsta it īpaši uz to, lai īstenotu vairākas saistības, kas Savienībai ir saskaņā ar LA. No tā izriet, ka šīs direktīvas 3. panta 1. punktā un 4. panta 1. punktā minētie jēdzieni “izziņošana [sabiedrībai]” un “publiska izplatīšana” cik vien iespējams ir jāinterpretē atbilstoši attiecīgi LA 8. pantā un 6. panta 1. punktā ietvertajām definīcijām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 17. aprīlis, *Peek & Cloppenburg*, C-456/06, EU:C:2008:232, 31. punkts, kā arī 2018. gada 19. decembris, *Syed*, C-572/17, EU:C:2018:1033, 21. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Šajā ziņā LA 6. panta 1. punktā izplatīšanas tiesības ir definētas kā autoru ekskluzīvas tiesības dot atļauju padarīt sabiedrībai pieejamus savu darbu oriģinālus un kopijas, tos pārdodot vai citādā veidā nododot tālāk savas īpašumtiesības. No kopīgo paziņojumu attiecībā uz LA 6. un 7. pantu formulējuma izriet, ka “termini “kopijas” un “oriģināls un kopijas”, ja tie apzīmē šajos pantos noteikto izplatīšanas tiesību un iznomāšanas tiesību objektus, attiecas vienīgi uz fiksētiem eksemplāriem, kurus var laist apgrozībā kā taustāmus priekšmetus”, no kā izriet, ka minētais 6. panta 1. punkts nevar attiekties uz tādu nemateriālu darbu kā elektroniskās grāmatas izplatīšanu.
- 41 Direktīvas 2001/29 pamatā esošā 1997. gada 10. decembra priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (COM(97) 628, galīgā redakcija, turpmāk tekstā – “direktīvas priekšlikums”) pamatojuma izklāsts iekļaujas šī konstatējuma turpmākajā attīstībā. Tajā ir norādīts, ka LA 8. pantā iekļautie un minētās direktīvas 3. panta 1. punktā būtībā pārņemtie vārdi “arī padarīt [...] [autoru] darbus pieejamus sabiedrībai tādā veidā, ka sabiedrības locekļi var tos izmantot jebkurā vietā un laikā pēc katra individuālas izvēles” šajā jautājumā atspoguļo Eiropas Kopienas un tās dalībvalstu sarunu gaitā izteikto priekšlikumu attiecībā uz “interaktīvām darbībām”.
- 42 Otrkārt, šajā pašā direktīvas priekšlikuma pamatojuma izklāstā Eiropas Komisija ir arī uzsvērusi, ka šis priekšlikums “dod iespēju atbilstīgi saskaņot aizsargātā satura elektronisko izplatīšanu un materiālo izplatīšanu un skaidri nošķirt šos veidus vienu no otra”.

- 43 Šajā kontekstā Komisija ir norādījusi, ka interaktīvā raidīšana pēc pieprasījuma ir jauna intelektuālā īpašuma izmantošanas forma, attiecībā uz kuru dalībvalstis ir uzskatījušas, ka uz to ir jāattiecas tiesībām kontrolēt izziņošanu sabiedrībai, vienlaikus precizējot, ka ir vispāratzīts, ka izplatīšanas tiesības, kas ir piemērojamas vienīgi fizisku kopiju izplatīšanai, uz šādu interaktīvo raidīšanu neattiecas.
- 44 Tajā pašā izklāstā Komisija ir piebildusi, ka izteiciens darba “izziņošana sabiedrībai” attiecas arī uz interaktīvas raidīšanas pēc pieprasījuma darbībām, tādējādi apstiprinot, ka tiesības uz izziņošanu sabiedrībai ir piemērojamas arī tad, ja vairākas nesaistītas personas, kas ir sabiedrības locekļi, no dažādām vietām un dažādos brīžos var iegūt individuālu piekļuvi darbam, kurš ir pieejams sabiedrībai tīmekļa vietnē, precizējot, ka šīs tiesības attiecas uz jebkuru izziņošanu, “kas nav fizisku kopiju izplatīšana”, savukārt uz materiālām kopijām, kuras var tikt laistas apgrozībā kā taustāmi objekti, attiecas izplatīšanas tiesības.
- 45 Tādējādi no šī pamatojuma izklāsta izriet, ka direktīvas priekšlikuma pamatā bija nodoms nodrošināt, lai jebkādi darba izziņošanai sabiedrībai, izņemot tā fizisku kopiju izplatīšanu, būtu piemērojams nevis Direktīvas 2001/29 4. panta 1. punktā paredzētais jēdziens “publiska izplatīšana”, bet gan jēdziens “izziņošana [sabiedrībai]” šīs direktīvas 3. panta 1. punkta izpratnē.
- 46 Treškārt, ir jānorāda, ka šo interpretāciju apstiprina šīs direktīvas preambulā izklāstītais mērķis, kā arī konteksts, kurā iekļaujas minētās direktīvas 3. panta 1. punkts un 4. panta 1. punkts.
- 47 Proti, no Direktīvas 2001/29 2. un 5. apsvēruma izriet, ka tās mērķis ir izveidot vispārēju un elastīgu tiesisku regulējumu Savienības līmenī, lai veicinātu informācijas sabiedrības attīstību un pielāgotu un papildinātu esošos tiesību aktus autortiesību un blakustiesību jomā nolūkā ņemt vērā tehnoloģijas attīstību, kas ir radījusi jaunas aizsargāto darbu izmantošanas formas (spriedums, 2011. gada 24. novembris, *Circul Globus București*, C-283/10, EU:C:2011:772, 38. punkts).
- 48 Turklāt no minētās direktīvas 4., 9. un 10. apsvēruma izriet, ka tās galvenais mērķis ir ieviest augstu autoru aizsardzības līmeni, kas tiem ļautu saņemt atbilstīgu atlīdzību par savu darbu izmantošanu, tostarp izziņošanas sabiedrībai gadījumā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 19. novembris, *SBS Belgium*, C-325/14, EU:C:2015:764, 14. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 49 Lai sasniegtu šo mērķi, jēdziens “izziņošana sabiedrībai”, kā ir uzsvērts Direktīvas 2001/29 23. apsvērumā, ir jāsaprot plašā nozīmē kā tāds, kas attiecas uz visa veida izziņošanu sabiedrībai, kuras nav klāt vietā, kur notikusi sākotnējā izziņošana, un tādējādi jebkādu darba raidīšanu vai atkārtotu raidīšanu sabiedrībai, izmantojot vai neizmantojot vadus, tajā skaitā raidīšanu ēterā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 7. decembris, *SGAE*, C-306/05, EU:C:2006:764, 36. punkts, kā arī 2014. gada 13. februāris, *Svensson u.c.*, C-466/12, EU:C:2014:76, 17. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 50 Šīs direktīvas 25. apsvērumā ir piebilsts, ka direktīvā atzīto tiesību īpašniekiem ir ekskluzīvas tiesības publiskot savus darbus, izmantojot interaktīvu raidīšanu pēc pieprasījuma, kuru raksturo fakts, ka sabiedrības locekļi tai var piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlētā laikā.
- 51 Turklāt Direktīvas 2001/29 28. un 29. apsvērumā, kuri attiecas uz izplatīšanas tiesībām, ir attiecīgi izklāstīts, ka šīs tiesības ietver ekskluzīvas tiesības kontrolēt “materializētā formā iemiesota darba izplatīšanu” un ka jautājums par tiesību izbeigšanos nerodas pakalpojumu gadījumā un, it īpaši, tiešsaistes pakalpojumu gadījumā, precizējot, ka atšķirībā no lasāmatmiņas kompaktdiskiem [CD-ROM] vai interaktīvajiem kompaktdiskiem [CD-I], kur intelektuālais īpašums ir ierakstīts fiziskā nesējā, proti, kā prece, katrs tiešsaistes pakalpojums faktiski ir darbība, kam vajadzīga atļauja, ja to paredz autortiesības vai blakustiesības.

- 52 Ceturtkārt, Direktīvas 2001/29 4. panta 1. punktā paredzēto izplatīšanas tiesību interpretācija tādā nozīmē, ka šīs tiesības ir piemērojamas tikai attiecībā uz materializētā nesējā ietvertu darbu izplatīšanu, izriet arī no šīs direktīvas 4. panta 2. punkta attiecībā uz šo tiesību izsmelšanu, kā to ir interpretējusi Tiesa, jo pēdējā minētā ir nospriedusi, ka Savienības likumdevējs, minētās direktīvas 28. apsvērumā izmantojot vārdus “materializētā formā iemiesots darbs” un “minētais darbs”, ir vēlējies piešķirt autoriem kontroli pār katra taustāmā priekšmeta, kurā ir ietverta viņu intelektuālā jaunrade, pirmo laišanu Savienības tirgū (spriedums, 2015. gada 22. janvāris, *Art & Allposters International*, C-419/13, EU:C:2015:27, 37. punkts).
- 53 Protams, kā norāda iesniedzējtiesa, attiecībā uz Direktīvas 2009/24 4. panta 2. punktā paredzēto datorprogrammu kopiju izplatīšanas tiesību izsmelšanu Tiesa ir nospriedusi, ka no šīs tiesību normas neizriet, ka šī izsmelšana būtu ierobežota tikai ar datorprogrammu kopijām, kuras atrodas uz materializēta nesēja, bet ka, gluži pretēji, ir jāuzskata, ka minētajā tiesību normā, bez turpmākiem precizējumiem atsaucoties uz “programmas eksemplāra [kopijas] pārdošanu”, nav veikta nekāda nošķiršana atkarībā no attiecīgās kopijas materiālas vai nemateriālas formas (spriedums, 2012. gada 3. jūlijs, *UsedSoft*, C-128/11, EU:C:2012:407, 55. punkts).
- 54 Tomēr, kā to pamatoti norāda iesniedzējtiesa un kā ģenerāladvokāts ir uzsvēris savu secinājumu 67. punktā, elektroniskā grāmata nav datorprogramma, līdz ar to nav jāpiemēro īpašie Direktīvas 2009/24 noteikumi.
- 55 Šajā ziņā, no vienas puses, kā Tiesa tieši ir norādījusi 2012. gada 3. jūlija sprieduma *UsedSoft* (C-128/11, EU:C:2012:407) 51. un 56. punktā, Direktīva 2009/24, kas īpaši attiecas uz datorprogrammu aizsardzību, ir *lex specialis* attiecībā pret Direktīvu 2001/29. Direktīvas 2009/24 atbilstošie noteikumi skaidri norāda uz Savienības likumdevēja vēlmi šajā direktīvā paredzētās aizsardzības nolūkos pielīdzināt šādu datorprogrammu materiālas un nemateriālas kopijas tādējādi, lai Direktīvas 2009/24 4. panta 2. punktā paredzētā izplatīšanas tiesību izsmelšana attiektos uz visām šīm kopijām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 3. jūlijs, *UsedSoft*, C-128/11, EU:C:2012:407, 58. un 59. punkts).
- 56 Turpretim, pieņemot Direktīvu 2001/29, Savienības likumdevējs nav vēlējies šīs direktīvas attiecīgo noteikumu mērķiem veikt šādu pielīdzināšanu attiecībā uz aizsargātu darbu materiālām un nemateriālām kopijām. Proti, kā ir atgādināts šī sprieduma 42. punktā, no tās sagatavošanas darbiem izriet, ka ir bijusi vēlēšanās noteikt skaidru atšķirību starp aizsargāto saturu elektronisko izplatīšanu un materiālo izplatīšanu.
- 57 No otras puses, Tiesa 2012. gada 3. jūlija sprieduma *UsedSoft* (C-128/11, EU:C:2012:407) 61. punktā ir norādījusi, ka no ekonomikas skatpunkta datorprogrammas pārdošana uz materiāla nesēja un datorprogrammas pārdošana, lejupielādējot to no timekļa, ir līdzīgas, jo nodošana tiešsaistē ir funkcionāli ekvivalenta materiāla nesēja nodošanai, līdz ar to Direktīvas 2009/24 4. panta 2. punkta interpretācija vienlīdzīgas attieksmes principa kontekstā attaisno salīdzināmu attieksmi pret šiem diviem nodošanas veidiem.
- 58 Tomēr nevar uzskatīt, ka grāmatas piegāde uz materiāla nesēja un elektroniskās grāmatas piegāde no ekonomikas un funkcionālā skatpunkta būtu līdzvērtīgas. Proti, kā ģenerāladvokāts ir norādījis savu secinājumu 89. punktā, nemateriālas digitālās kopijas atšķirībā no grāmatām uz materiāla nesēja nenolietojas, līdz ar to lietotas kopijas var perfekti aizvietot jaunas kopijas. Turklāt šādu kopiju tirdzniecībai nav nepieciešama ne papildu piepūle, ne papildu izmaksas, kas nozīmē, ka paralēls lietotu grāmatu tirgus radītu risku skart īpašnieku intereses saņemt piemērotu atlīdzību par saviem darbiem daudz būtiskāk nekā lietotu taustāmu priekšmetu tirgus, neievērojot šī sprieduma 48. punktā atgādināto mērķi.

- 59 Pat pieņemot, ka elektroniska grāmata būtu uzskatāma par kompleksu objektu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 23. janvāris, *Nintendo u.c.*, C-355/12, EU:C:2014:25, 23. punkts), kas ietver gan aizsargātu darbu, gan arī datorprogrammu, kura var tikt aizsargāta ar Direktīvu 2009/24, būtu jāuzskata, ka šādai programmai attiecībā pret šādā grāmatā ietverto darbu ir tikai papildinošs raksturs. Proti, kā ģenerālvokāts ir norādījis savu secinājumu 67. punktā, elektroniskā grāmata tiek aizsargāta sava satura dēļ, kurš tātad ir jāuzskata par tās būtisku elementu, tādējādi apstāklis, ka datorprogramma var būt elektroniskās grāmatas daļa, lai padarītu iespējamu tās lasīšanu, nevar izraisīt šādu īpašu noteikumu piemērošanu.
- 60 Iesniedzējtiesa arī norāda, ka elektroniskās grāmatas piegāde tādos apstākļos kā pamatlietā neatbilst Tiesas noteiktajām prasībām, lai to varētu kvalificēt kā izziņošanu sabiedrībai Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta izpratnē. Minētā tiesa it īpaši norāda, pirmkārt, ka, lasītāju kluba platformā ievietotā elektroniskās grāmatas piedāvājumā nepaziņojot pašu aizsargātā darba saturu, nevar būt runa par izziņošanas darbību. Otrkārt, neesot sabiedrības, jo elektroniskā grāmata tiek nodota tikai viena lasītāju kluba biedra rīcībā.
- 61 Šajā ziņā no Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta izriet, ka jēdziens “izziņošana [sabiedrībai]” apvieno divus kumulatīvus elementus, proti, darba izziņošanas darbību un tā izziņošanu sabiedrībai (spriedums, 2017. gada 14. jūnijs, *Stichting Brein*, C-610/15, EU:C:2017:456, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 62 Saistībā, pirmkārt, ar jautājumu, vai tādas elektroniskās grāmatas, kāda tiek aplūkota pamatlietā, nodošana ir izziņošanas darbība Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta izpratnē, ir jānorāda, kā ir atgādināts šī sprieduma 49. punktā, ka jēdziens “izziņošana [sabiedrībai]” pēdējās minētās tiesību normas izpratnē attiecas uz darba visa veida raidīšanu vai atkārtotu raidīšanu sabiedrībai, kuras nav klāt vietā, kur notikusi sākotnējā izziņošana, izmantojot vai neizmantojot vadus.
- 63 Turklāt saistībā ar jēdzienu “publiskošana” šīs pašas tiesību normas izpratnē, kurš ir daļa no plašāka jēdziena “izziņošana sabiedrībai”, Tiesa ir nospriedusi, ka, lai darbību varētu kvalificēt kā publiskošanas darbību, tai ir kumulatīvi jāatbilst diviem šajā tiesību normā paredzētajiem nosacījumiem, proti, tai ir jāļauj attiecīgajai sabiedrības daļai piekļūt konkrētajam aizsargātajam objektam gan no katra paša izraudzītas vietas, gan katra paša izvēlētā laikā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 26. marts, *C More Entertainment*, C-279/13, EU:C:2015:199, 24. un 25. punkts), un nav izšķiroši, vai personas, kas veido šo sabiedrību, šo iespēju izmanto vai neizmanto (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 14. jūnijs, *Stichting Brein*, C-610/15, EU:C:2017:456, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 64 Konkrēti attiecībā uz darba vai aizsargāta objekta publiskošanu, lai sabiedrības locekļi tam varētu piekļūt no pašu izvēlētās vietas pašu izvēlētā laikā, no direktīvas priekšlikuma pamatojuma izklāsta izriet, ka “noteicošā darbība ir tā, ar ko darbs tiek publiskots un tātad – piedāvāts sabiedrībai pieejamā tīmekļa vietnē, un šī darbība notiek pirms faktiskas nodošanas pēc pieprasījuma”, un ka “nav nozīmes tam, vai persona ir vai nav faktiski lejupielādējusi šo darbu”.
- 65 Šajā lietā nav strīda par to, ka *Tom Kabinet* padara attiecīgos darbus pieejamus jebkurai personai, kas ir reģistrējusies lasītāju kluba tīmekļa vietnē, un šī persona tai var piekļūt no pašas izvēlētās vietas pašas izvēlētā laikā, tādējādi šāda pakalpojuma sniegšana ir jāuzskata par darba izziņošanu Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta izpratnē, un nav nepieciešams, lai minētā persona izmantotu šo iespēju, faktiski lejupielādējot elektronisko grāmatu no šīs tīmekļa vietnes.
- 66 Otrkārt, lai aizsargātajiem darbiem būtu piemērojams jēdziens “izziņošana [sabiedrībai]” šīs tiesību normas izpratnē, tiem ir jābūt faktiski izziņotiem sabiedrībai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 14. jūnijs, *Stichting Brein*, C-610/15, EU:C:2017:456, 40. punkts un tajā minētā judikatūra) un minētajai izziņošanai ir jābūt paredzētai nenoteiktam potenciālo adresātu skaitam (spriedums, 2006. gada 7. decembris, *SGAE*, C-306/05, EU:C:2006:764, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 67 No direktīvas priekšlikuma pamatojuma izklāsta arī izriet, pirmkārt, kā ir atgādināts šī sprieduma 44. punktā, ka tiesības uz izziņošanu sabiedrībai ir piemērojamas arī tad, ja sabiedrības locekļiem, kas ir vairākas nesaistītas personas, no dažādām vietām un dažādos brīžos var būt individuāla piekļuve darbam, kurš ir pieejams sabiedrībai tīmekļa vietnē, un, otrkārt, ka sabiedrību veido tās locekļi, aplūkojot individuāli.
- 68 Šajā ziņā Tiesai jau ir bijusi iespēja precizēt, no vienas puses, ka jēdziens “sabiedrība” ietver noteiktu minimālo robežvērtību, kas no šī jēdziena izslēdz pārāk mazu attiecīgo personu skaitu, un, no otras puses, ka ir jāņem vērā kumulatīvās sekas, kas izriet no aizsargāta darba publiskošanas ar lejupielādi, ko veic potenciālie adresāti. Līdz ar to ir jāņem vērā tostarp ne vien personu skaits, kam vienlaikus var būt piekļuve vienam un tam pašam darbam, bet arī tas, cik daudziem no viņiem var būt secīga piekļuve darbam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 14. jūnijs, *Stichting Brein*, C-610/15, EU:C:2017:456, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 69 Šajā lietā, ņemot vērā šī sprieduma 65. punktā uzsvērtos apstākļi, ka ikviena ieinteresēta persona var kļūt par lasītāju kluba biedru, kā arī tādu tehnisku pasākumu šī kluba platformas ietvaros neesamību, kas ļautu nodrošināt, ka laikposmā, kurā darba lietotājam faktiski ir piekļuve šim darbam, var tikt lejupielādēta tikai viena darba kopija, un ka pēc šī laikposma beigām šis lietotājs vairs nevar izmantot lejupielādēto kopiju (pēc analogijas skat. spriedumu, 2016. gada 10. novembris, *Vereniging Openbare Bibliotheken*, C-174/15, EU:C:2016:856), ir uzskatāms, ka to personu skaits, kas ar šīs platformas starpniecību var vienlaikus vai secīgi piekļūt vienam un tam pašam darbam, ir ievērojams. Tātad, neskarot iesniedzējtiesas veicamo pārbaudi, kurā ir jāņem vērā visi atbilstošie apstākļi, attiecīgais darbs ir uzskatāms par tādu, kas ir izziņots sabiedrībai Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta izpratnē.
- 70 Visbeidzot, Tiesa ir nospriedusi, ka, lai aizsargāts darbs varētu tikt kvalificēts kā izziņots sabiedrībai, tas ir jāizziņo īpašā tehniskā veidā, kas atšķiras no līdz tam izmantotajiem veidiem, vai, ja tā nav, jaunai sabiedrībai, tas ir, sabiedrībai, kuru autortiesību īpašnieks vēl nav ņēmis vērā, atļaujot sākotnēji izziņot savu darbu sabiedrībai (spriedums, 2017. gada 14. jūnijs, *Stichting Brein*, C-610/15, EU:C:2017:456, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 71 Šajā lietā, tā kā elektroniskās grāmatas publiskošana parasti, kā to ir norādījušas *NUV* un *GAU*, tiek papildināta ar lietošanas licenci, ar ko lietotājam, kurš ir lejupielādējis attiecīgo elektronisko grāmatu, tiek atļauts tikai lasīt šo grāmatu, izmantojot savu iekārtu, ir jāuzskata, ka tāda izziņošana, kādu ir veikusi *Tom Kabinet*, ir izdarīta sabiedrībai, kuru autortiesību īpašnieks vēl nav ņēmis vērā, un tādējādi – jaunai sabiedrībai šī sprieduma iepriekšējā punktā minētās judikatūras izpratnē.
- 72 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka elektroniskās grāmatas nodošana sabiedrībai ar lejupielādi pastāvīgai izmantošanai ietilpst jēdzienā “izziņošana [sabiedrībai]” – konkrētāk – jēdzienā “[autoru] darbu publiskošana tā, lai sabiedrības locekļi tiem var piekļūt no pašu izvēlētās vietas pašu izvēlētā laikā” Direktīvas 2001/29 3. panta 1. punkta izpratnē.

Par otro līdz ceturto jautājumu

- 73 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro līdz ceturto jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 74 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav pamatlietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Elektroniskās grāmatas nodošana sabiedrībai ar lejupielādi pastāvīgai izmantošanai ietilpst jēdzienā “izziņošana [sabiedrībai]” – konkrētāk – jēdzienā “[autoru] darbu publiskošana tā, lai sabiedrības locekļi tiem var piekļūt no pašu izvēlētas vietas pašu izvēlētā laikā” Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/29/EK (2001. gada 22. maijs) par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā 3. panta 1. punkta izpratnē.

[Paraksti]